

ΖΑΚΥΝΘΟΣ 4 ΜΑΪΟΥ 2016, ΕΒΡΑΪΚΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
ΟΜΙΛΙΑ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΙΣΕ κ. ΜΩΡΙΣ ΜΑΓΡΙΖΟΥ

Αξιότιμη κυρία Πρέσβη
Κύριε Δήμαρχε
Κύριοι εκπρόσωποι των Δημοτικών Αρχών
Κυρίες και Κύριοι

Είναι μεγάλη χαρά για μένα, και συνάμα στιγμή μεγάλης συγκίνησης, να βρίσκομαι σήμερα εδώ, στον ιστορικό και ιερό αυτό χώρο, αποτίοντας φόρο τιμής στη μνήμη των Ελλήνων Εβραίων της περιοχής. Ταυτόχρονα, η χαρά μου αυτή είναι διπλή, καθώς στέκομαι δίπλα στην πρέσβη του Ισραήλ κατά την πρώτη της αυτή επίσημη επίσκεψη στο νησί της Ζακύνθου.

Η ιστορία του ελληνικού εβραϊσμού έχει συνδεθεί διαχρονικά με πάμπολλα μέρη της χώρας μας, με τη Ζάκυνθο να μην αποτελεί εξαίρεση από τον κανόνα αυτό. Η παρουσία των Εβραίων στο νησί ήταν μακρά και οι ρίζες της εβραϊκής κοινότητας της Ζακύνθου ανέρχονται στον 15^ο αιώνα. Είναι γνωστό, άλλωστε, το γεγονός πως στο νησί λειτουργούσαν κατά το παρελθόν δύο συναγωγές, προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες της κοινότητας. Οι σχέσεις δε της τοπικής κοινωνίας με τους Εβραίους της περιοχής ήταν κατά κανόνα εξόχως αρμονικές, χωρίς φυσικά να λείπουν και οι πικρές εξαιρέσεις. Αυτός ήταν και ο κύριος λόγος που, κατά την περίοδο της Κατοχής, η εβραϊκή κοινότητα της Ζακύνθου κατάφερε να διασωθεί στο σύνολό της. Η διάσωση όλων των εβραϊκών οικογενειών του νησιού αποτελεί μοναδικό φαινόμενο σε ολόκληρη την Ελλάδα και την Ευρώπη. Οι 275 Εβραίοι της Ζακύνθου σώζονται όλοι, ένας προς έναν, βρίσκοντας καταφύγιο στα απομακρυσμένα χωριά του νησιού. Στο ιστορικής σημασίας αυτό γεγονός έπαιξαν καταλυτικό ρόλο δύο σπουδαίες προσωπικότητες: ο δήμαρχος του νησιού Λουκάς Καρρέρ και ο Μητροπολίτης Χρυσόστομος.

Αμφότεροι αρνήθηκαν πεισματικά, με προσωπική διακινδύνευση, να παραδώσουν τις λίστες με τους Εβραίους του νησιού στον τότε Γερμανό Διοικητή. Του έδωσαν μόνο δύο ονόματα: τα δικά τους. Για το λόγο αυτό, τόσο ο δήμαρχος Λουκάς Καρρέρ, όσο και ο Μητροπολίτης Χρυσόστομος, τιμήθηκαν με το παράσημο του Δικαίου των Εθνών.

Η ιστορία της εβραϊκής κοινότητας της Ζακύνθου αποκαλύπτει, με τον πιο σαφή τρόπο, ότι όπου η κοινωνία και οι τοπικές αρχές, πολιτικές και θρησκευτικές, θέλησαν να βοηθήσουν τους Εβραίους συμπολίτες τους, κατά τη διάρκεια των ναζιστικού διωγμού, οι τελευταίοι κατάφεραν και σώθηκαν. Το ιστορικό παράδειγμα της Ζακύνθου είναι μοναδικό με τη διττή σημασία της λέξης: είναι κορυφαίο, αλλά και δεν υπάρχει δεύτερο. Μια κορυφαία εξαίρεση.

Αγαπητοί μου,

Αυτό που πάντοτε θα μένει και πρέπει να μένει ζωντανό είναι η συλλογική μνήμη. Με αυτό κατά νου συγκεντρωθήκαμε όλοι μαζί εδώ σήμερα. Αποτίοντας φόρο τιμής στις οικογένειες των Εβραίων που κείνται ενώπιόν μας, κρατάμε ζωντανή τη μνήμη τους. Εξάλλου, ένα από τα θεμελιώδη καθήκοντα του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου θεωρώ πως είναι και αυτό· να κρατά ζωντανή, με όποιον τρόπο μπορεί, την μνήμη και την ιστορία του ελληνικού εβραϊσμού. Και πιστεύω ακράδαντα πως σε μεγάλο βαθμό το έχουμε καταφέρει αυτό, όλοι μαζί.

Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω για ακόμη μία φορά την πρέσβη του Ισραήλ, κα Ιρίτ Μπέν-Άμπα, που βρίσκεται σήμερα εδώ μαζί μας. Η παρουσία της σημαίνει πολλά για την ανάδειξη της ιστορίας του τόπου, ενώ πρέπει να τονίσουμε ταυτόχρονα πως, καθ' όλη τη διάρκεια της μέχρι τώρα θητείας της, έχει συμβάλει τα μέγιστα προκειμένου να υπάρχουν οι βέλτιστες σχέσεις μεταξύ των δύο λαών. Θα ήθελα να ευχαριστήσω επίσης τον Δήμο της Ζακύνθου και τον ίδιο τον Δήμαρχο προσωπικά τόσο για την σημερινή εκδήλωση, όσο και για το συνολικότερο ενδιαφέρον του για τα ζητήματα που αφορούν τον ελληνικό εβραϊσμό. Τέλος, ευχαριστώ θερμά και όλους εσάς που μας τιμήσατε με την παρουσία σας σήμερα εδώ.